

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Postmottak HOD - Helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Postadr.: Pb. 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 04005. Faks: 51508555
E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
BJO-12/3482-6

JOURNALNR.
41465/12

DATO
28.06.2012

SVAR - HØRING - NOU 2011:17 NÅR SANT SKAL SIES OM PÅRØRENDEOMSORG - FRA USYNLIG TIL VERDSATT OG INKLUDERT

Vedtatt i Stavanger formannskap 7.6.12 i sak 123/12

«NOU 2012 – 17: Når sant skal sies om pårørendeomsorg» gir en grundig gjennomgang av et saksfelt hvor Stavanger kommune i lengre tid har sett behov for en evaluering og avklaring av ansvarsforhold og støtteordninger. Mange ulike ytelser og hjelpetiltak gjør situasjonen uoversiktlig for både brukere og kommunen. Utvalget har etter Stavanger kommunes vurdering, klart å kombinere hensynet til de familiene som har de tyngste omsorgsoppgavene med overordnede hensyn til deltakelse i arbeidslivet, integrering og faglig forsvarlighet. Svakheten ved utredningen er at de økonomiske konsekvensene for kommunene ikke er tilstrekkelig utredet.

Utvidet pleiepengeordning med inntil 20 – 50 % pleiepenger til foreldre med barn under 18 år som har alvorlige varige lidelser.

Stavanger kommune mener forslaget om å utvide den statlige pleiepengeordningen er et særlig godt tiltak for å ivareta familiens mulighet til økonomisk trygghet og forutsigbarhet, og ikke minst en motivasjon til økt deltagelse i arbeidslivet. Kontantytelser til foreldre som helt eller delvis er i jobb, vil da gis som en statlig stønad som kompensasjon for bortfall av inntekt. Kommunens primære ansvar blir å sørge for de tjenestene familien har behov for. Grensesnittet mellom statlige ordninger og kommunalt ansvar blir på denne måten tydeligere. Stavanger kommune støtter forslaget om en utvidet pleiepengeordning til foresatte til barn under 18 år. Det bør åpnes opp for pleiepenger etter at barna fyller 18 år i spesielle tilfeller.

Ny og forsterket kommunal omsorgsstønad med nasjonale satser. Den foreslåtte ordningen skal erstatte dagens hjelpetønad og omsorgslønn.

Stavanger kommune støtter ønsket om å forenkle og målrette støtteordningene til familier med omfattende omsorgsbyrder. En samordning mellom omsorgslønn og hjelpetønad er fornuftig og kan også bidra til å gi den enkelte et helhetlig hjelpetilbud. Forslaget om at utmåling av omsorgsstønaden blir knyttet til en vurdering av det samlede hjelpebehovet, vil bidra til forsvarlige tjenester i balanse mellom kommunale tjenester og privat omsorg. Dette er særlig viktig for å ivareta internkontroll og sikre omsorgsmottaker andre stimuli utenfor hjemmet.

Stavanger kommune har forståelse for ønsket om å begrense ulikheter mellom kommunene gjennom å innføre statlige satser, og støtter at det blir etablert nasjonale standarder og satser ved innføring av omsorgsstønad.

Det bør kunne åpnes for å kombinere 100 % jobb med omsorgsstønad. Dette knyttes til oppgaver ettermiddag/helge-/helligdager/ferie, og etter laveste sats. Det er en forutsetning at oppgavene erstatter kommunale tjenester. Topp sats bør være 3G.

Lovfestet pårørendestøtte i kommunene med tiltak som verdsetter og inkluderer de pårørende og kvalitetssikrer tjenestene.

Stavanger kommune ønsker å understreke betydningen av den private omsorgen og av et godt samarbeid mellom kommunen og private omsorgsgivere. Det er derfor viktig å utvikle støttetiltak for pårørende som utfører privat omsorgsoppgaver. Stavanger kommune støtter igjen intensjonene i utvalgets anbefalinger, men er skeptisk til en lovfestet pårørendestøtte. De hensyn utvalget ønsker å ivareta gjennom en lovfesting, er i all hovedsak ivaretatt i gjeldende lov- og regelverk.

Pårørendes rettigheter etter pasient- og brukerrettighetsloven, krav om koordinerende enhet og rett til individuell plan, danner sammen med kvalitetsforskriften tilstrekkelige formelle rammer for tjenestene. Utvalgets konkrete anbefalinger kan ivaretas gjennom ny veileder for omsorgsstønad.

Familiens behov for oppfølging og veiledning er stort. I denne sammenheng er det også viktig å understreke helseforetakenes veiledningsplikt til både foresatte/pårørende og til de kommunalt ansatte som følger opp brukeren. Lærings- og mestringssentrene kan også ha en viktig rolle. En kontrakt eller avtale mellom pårørende og kommunen vil være et godt virkemiddel til å avklare hvilke støttetiltak familien har behov for, og hvilke forpliktelser og forventninger som skal ivaretas av partene.

For Stavanger kommune er det viktig at private relasjoner blir ivaretatt og ikke blir en del av det kommunale tjenesteapparatet. Rettigheter og tiltak som går ut over de rammer som ligger i dagens ordning med oppdragsavtaler, som f.eks. forsikringsordninger og permisjonsrettigheter kan bidra til å gi kommunen ansvar på det privatrettslige området som ikke er ønskelig. Det er også problematisk om kommunen får et formelt ansvar for internkontroll og kvalitetssikring av pårørendeomsorg når det formelle grunnlaget for dette verken er tilstede eller ønskelig. Forsvarlighet i pårørendeomsorg må sikres gjennom vurdering ved tildeling av omsorgsstønad og ved at omsorgsstønad blir sitt i kombinasjon med kommunale tjenester.

Stavanger kommune vil understreke betydningen av at også familieomsorg skal ivareta den enkelte omsorgsmottaker og være faglig forsvarlig i henhold til pasientrettighetsloven, og at kommunen må stå fritt i valg av hjelpeform og legge faglige forsvarlighetsvurderinger til grunn ved innvilgelse av omsorgsstønad.

Alternative forslag

Innføring av omsorgsstønad uten at utvidet pleiepengeordning blir innført, vil gi kommunene alt ansvar for kompensasjon for pårørendeomsorg. Forutsatt at en økonomisk gjennomgang sikrer at kommunene får dekket økte utgifter, er Stavanger kommune positiv til innføring av omsorgsstønad slik utvalget anbefaler, men finner det beklagelig om ikke en utvidet pleiepengeordning til familier med sterkt pleietrengende barn kan bli innført.

Stavanger kommune støtter utvalgets fraråding av at familieomsorg blir gjort til et ansettelsesforhold. Dette vil utvide kommunens ansvarsområde og formalisere private relasjoner

Stavanger kommune støtter utvalgets fraråding av at familieomsorg blir gjort til et ansettelsesforhold. Dette vil utvide kommunens ansvarsområde og formalisere private relasjoner og privatrettslige forhold. Forslaget om innføring av kommunale kontantytelser som alternativ til hjelpestønad blir også frarådet fordi krav til faglig oppfølging og veiledning, evaluering og kontroll av tjenester ikke blir ivaretatt. Stavanger kommune støtter utvalgets innstilling på dette punkt.

Økonomiske konsekvenser og samlet vurdering

Stavanger kommune har forståelse for at det er vanskelig å beregne de økonomiske konsekvensene av utvalgets anbefalte forslag. Utvalget skiller i liten grad mellom vurderingen av de umiddelbare økonomiske konsekvensene ved de ulike tiltakene og forventede økonomiske effektene om tiltakene settes i verk. I første omgang er det de umiddelbare konsekvensene som må vurderes opp mot den velferdspolitiske effekten tiltakene vil ha for pårørende med særlig tyngende omsorgsoppgaver.

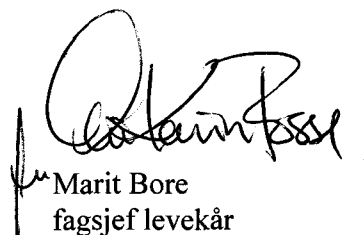
Utvalgets antakelse om at en enklere støtteordning vil medføre administrative besparinger i kommunen støttes ikke. Økt omfang gjennom inkludering av hjelpestønad, vektlegging av pårørendeomsorg og koordinering vil kreve økte ressurser til de enheter i kommunen som har ansvar for forvaltning og koordinering av tjenestene.

Stavanger kommune gir sin støtte til både intensjoner og de 3 tiltakene som utgjør utvalgets anbefalte innstilling. Det må imidlertid utføres grundigere utredning av konsekvenser for kommunenes økonomi før slike tiltak kan vurderes satt i verk. Det er et absolutt krav at endringene ikke fører til økte belastninger for kommunenes økonomi.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Marit Bore
fagsjef levekår

Saksbehandler: Bjørn Jørgensen